

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
приватного геріатричного пансіонату «Рідний дім»
26.03.2025

Харків, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» 26.03.2025 групою НПМ здійснено відвідування приватного геріатричного пансіонату «Рідний дім» (далі – пансіонат, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини керівник групи НПМ;

Деркач Діана Віталіївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Пансіонат знаходиться за адресою: в'їзд Малиновий, будинок 9, селище Бабаї, Харківський район, Харківська область, 62403.

Керівник закладу – фізична особа-підприємець Калашніков В'ячеслав В'ячеславович.

Відповідно до даних з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) фізична особа-підприємець Калашніков В'ячеслав В'ячеславович (далі – ФОП), функціонує з основним видом діяльності згідно з КВЕД 87.30 Надання послуг щодо догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів. Окрім того, до зазначених у ЄДР видів діяльності ФОП належать, серед іншого, діяльності згідно з КВЕД: 87.20 Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб з розумовими вадами та хворих на наркоманію; 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна; 63.99 Надання інших інформаційних послуг, н.в.і.у.; 55.10 Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування; 88.99 Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н.в.і.у.; 87.30 Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів; 47.23 Роздрібна торгівля рибою, ракоподібними та моллюсками в спеціалізованих магазинах.

Заклад внесено до реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг Міністерства соціальної політики України.

Заклад не залучений до надання соціальних послуг надавачів соціальних послуг шляхом соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проєктів, соціальних програм тощо.

Загальна чисельність працівників – 10 осіб. Під час денної зміни у пансіонаті постійно знаходяться 5 працівників, які надають допомогу

в обслуговуванні підопічних. У нічну зміну в пансіонаті залишаються 5 працівників.

Три працівники закладу мають свідоцтва про проходження підвищення кваліфікації за спеціальністю 231 «Соціальна робота» в Центрі післядипломної освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Внутрішнє оцінювання якості надання соціальних послуг було здійснено два місяці тому.

Надання платних послуг з забезпечення житлом, продуктами харчування, належними лікувальними засобами, догляду осіб похилого віку здійснюється на підставі договору утримання (догляду).

Закладом здійснюється первинна оцінка індивідуальних потреб підопічних, при поступленні від представників (родичів) клієнта вимагається виписний епікриз гостя, якщо він розміщується в пансіонат після лікарні або іншого лікувального закладу, висновок терапевта про стан здоров'я гостя, призначення ліків та медичні рекомендації щодо поліпшення стану здоров'я підопічного.

Пансіонат розташований у триповерховому будинку (фото 1). Територія закладу огорожена, має велике подвір'я з альтанками, лавами та простором для прогулянок (фото 2, 3). Окрім цього, облаштовано: простір для прийому їжі, кухню, санвузли та душові кімнати, пральню та сушильну кімнату, а також місця для дозвілля, бібліотеку (фото 4, 5).

Пансіонат розрахований на перебування 50 осіб. На день відвідування у закладі перебували 44 підопічних: 13 чоловіків та 31 жінка. Мешканці пансіонату проживають у кімнатах від 1 до 5 осіб. Підопічні забезпечені твердим та м'яким інвентарем. Особисті речі зберігаються в тумбах, шафах та комодах у кімнатах. Підопічних забезпечено регулярним та за потреби дієтичним харчуванням, засобами особистої гігієни та змінним одягом, чистою змінною постільною білизною. Всіх підопічних, які відносяться до маломобільних груп населення забезпечено кріслами колісними, милицями та іншими засобами відповідно до потреб осіб з інвалідністю.

Працівниками проводиться належне прибирання в житлових кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

У закладі наявне меню на тиждень, у раціоні присутні молочні, м'ясні, рибні продукти, каші та овочі.

Забезпечення підопічних медичними препаратами чи іншими діагностичними послугами здійснюється їх родичами/близькими.

Зі слів працівників пансіонату, первинну медичну допомогу підопічні отримують відповідно до декларацій про надання медичної допомоги, укладених з сімейними лікарями, згідно з Порядком вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну

медичну допомогу, затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503.

У випадку отримання підопічними закладу тілесних ушкоджень або травмування – надається перша до медична допомога, у разі потреби викликається швидка, проводиться фотофіксація випадку, сповіщення керівництва закладу та родичів, розслідуються причини та обставини таких ушкоджень. Випадків самогубства або членоушкодження не зафіксовано.

Дозвілля підопічних у пансіонаті полягає у перегляді телепередач, користуванні мережею Інтернет, читанні книжок, грою у настільні ігри, прогулянках на свіжому повітрі. На свята проводиться культурна програма, запрошуються концертні колективи. В наявності службовий телефон для зв'язку з родичами.

У закладі в достатній кількості наявні вогнегасники, які своєчасно повірені. Крім того, у будівлі пансіонату встановлено пожежну сигналізацію згідно з Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

Група НПМ провела спілкування з 15 підопічними та з 3 працівниками закладу.

Скарг на жорстоке поводження з боку персоналу від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У пансіонаті відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, та вимогам наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту».

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

2. У житлових кімнатах підопічних відсутні кнопки виклику персоналу, що призводить до неможливості екстреного надання медичної допомоги та швидкого реагування у разі коли підопічний потребує допомоги персоналу.

3. Не всі приміщення закладу у повній мірі пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

на сходах при вході до будівлі пансіонату та всередині відсутні попереджувальні тактильні смуги по ширині проходу (плити з конусоподібними випуклостями) або контрастне кольорове маркування (фото 6);

у коридорах відсутні горизонтальні поручні з обох боків для полегшення пересування маломобільним особам.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, житло (стаття 48 Конституції України).

4. У відповідності до підпункту 3 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг для організації харчування надавач соціальних послуг отримує експлуатаційний дозвіл або реєструє потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (далі – Закон). У разі залучення інших суб'єктів господарювання до постачання готової продукції такі суб'єкти повинні мати дозвільні документи згідно з вимогами Закону і документи, що підтверджують безпечність та окремі показники якості харчових продуктів (експертний висновок, протокол, звіт або інший аналогічний документ). Організація харчування підопічних у пансіонаті здійснюється всупереч вимогам підпункту 3 пункту 5 Критеріїв діяльності, та забезпечується власними потужностями (фото 7).

Порушення прав осіб похилого віку на отримання послуг стаціонарного та паліативного догляду відповідно до вимог законодавства (Закон України «Про соціальні послуги», Державний стандарт соціальної послуги натуральної допомоги).

5. Усупереч вимогам статті 22 Закону України «Про соціальні послуги» в пансіонаті не складаються індивідуальні плани надання соціальної послуги стаціонарного догляду на підставі результатів комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому мають бути зазначені заходи з надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів. Зокрема, відсутні індивідуальні плани надання соціальних послуг, що є порушенням пункту 2 розділу III та пункту 2 розділу IV Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги.

Порушення права на ефективні засоби юридичного захисту (стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 40, 57, 59 Конституції України).

6. У закладі відсутня інформація про права підопічних та правила пансіонату, а також номери телефонів і адреси посадових осіб, до яких підопічні

можуть звернутися у разі порушення їх прав (фото 8). Окрім того, для забезпечення права на ефективні засоби правового захисту на стендах має зазначатися актуальна контактна інформація щодо центрів надання безоплатної правничої допомоги та адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів та надають безоплатну вторинну правничу допомогу, оскільки мешканці закладу відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» визначені суб'єктами права на безоплатну вторинну правничу допомогу.

Зазначена інформація має бути розташована у доступному місці, що дозволяє підопічним використовувати її у будь-який час та не залежати від сторонніх осіб.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

ФОП Калашникову В'ячеславу В'ячеславовичу (приватний геріатричний пансіонат «Рідний дім») забезпечити:

приведення діяльності пансіонату у відповідність до положень Закону України «Про соціальні послуги», Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги, Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг та вимог чинного законодавства;

дотримання безпекових заходів під час оголошення сигналу «Повітряна тривога!»;

облаштування житлових кімнат кнопками виклику персоналу;

дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

належну організацію харчування підопічних;

складення індивідуальних планів надання соціальної послуги підопічним;

розміщення у доступному місці стенду з інформацією про права клієнтів, а також номери телефонів гарячих ліній.

Додаток: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

 Андрій БОХВАЛОВ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Додатки до звіту**Фото 1****Фото 2**

Фото 3

Фото 4

Φoto 6

Фото 7

Фото 8

